

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI**

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI KAFEDRASI

"TASDIQLAYMAN"
GulDU prorekтори
_____ F.Sharipov
_____ 2018 yil

"SHE'R POETIKASI" FANIDAN

ISHCHI - O'QUV DASTUR

Bilim sohasi:	5200000 – Gumanitar fanlar va san'at
Ta'lism sohasi:	5220000 – Gumanitar fanlar
Ta'lism yo'nalishi:	5220100 – O'zbek filologiyasida tahsil olayotgan talabalar uchun
Umumiy o'quv soati:	82
Shu jumladan ma'ruza:	8
Amaliy mashg'ulot:	34
Seminar:	
Mustaqil ta'lism	40

“She’r poetikasi” fanining ishchi-o’quv dasturi (№ BD 5220100 – 2018 yil 26 avgust) va o’quv rejasiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchi: Mirhaydarov H.R. – O’zbek tili va adabiyoti kafedrasini dotsenti.

Fanning ishchi o’quv dasturi “O’zbek tili va adabiyoti” kafedrasining 2018 yil “___” ____ dagi ___ sonli majlisida ko’rib chiqilib, fakultet ilmiy-uslubiy kengashida ko’rib chiqish uchun tavsiya qilindi.

Kafedra mudiri: O.Fayzullayeva.

Fanning ishchi o’quv dasturi Filologiya fakulteti ilmiy-uslubiy kengashining 2018 yil “___” ____ dagi «___» sonli majlisida tasdiqlandi.

Fakultet Ilmiy-uslubiy kengashi raisi: F.Niyozov

Kirish

Mazkur fan universitetning kunduzgi bo'lim O'zbek filologiyasi yo'nalishi talabalarining "She'r poetikasi" kursi bo'yicha olib boriladigan mustaqil ishlari, amaliy mashg'ulotlari, og'zaki so'rov va boshqa mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rshida yo'l-yo'riqlar ko'rsatishga mo'ljallangan. Unda talabalarga she'r poetikasi tarixi va uning taraqqiyot bosqichlari, mustaqil topshiriqlarga taylorlanishida muhim ba'zi metodik ko'rsatmalar bilan birga ana shu masalalarni mukammal o'rganishda yordam beradigan asl manbaalardan parchalar keltiriladi.

"She'r poetikasi" fani she'riy asarlarni tahlil qilaolish malakasini hosil qilishga, she'r poetikasi tabiatini matnlar asosida o'rganish jixatidan muhim ahamiyat kasb etadi.

O'quv fanining maqsad va vazifalari

Kursning maqsadi: She'riyatni aslicha, ya'ni asrlardan beri hosil bo'lgan tajribalar asosida inson ruhiy olamining badiiy-nazmiy tarixi sifatida o'rganish va talqin qilish.

Kursning vazifalari:

- she'rni poetik jihatdan so'z san'ati hodisasi sifatida tahlil va talqin qilish;
- she'r poetikasi taraqqiyotini tavsiflash;
- poetik nutqni tavsiflash;
- poetik ko'chimlar;
- poetik sintaksisni o'rganish;
- she'riy san'atlarni tahlil qilish;
- musammat poetikasi;
- kichik lirik janrlar poetikasi.

1.1. Fan bo'yicha talabalarning bilimi ko'nikma malakasiga qo'yiladigan talablar

She'r poetikasi tarixi bo'yicha chuqur nazariy bilimga ega bo'lish, she'riy asarni badiiy jixatdan tahlil qilish, ularga estetik baho berish. She'riy asarlarni ilmiylik asosida baholash ko'nikmalarni hosil qilishdan iborat. Mazkur fan adabiyot tarixi, adabiy tanqid adabiyot nazariyasi, estetika, falsafa, psixologiya fanlarida o'rganiladigan muammolarningumumiyligi bilan bir-biriga bog'langan.

1.2. Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlardan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jixatdan uzviy ketma-ketligi

Talabalarda "She'r poetikasi" fani bo'yicha bilimlarni shakillantirish she'riy asarni poetik nuqtai nazardan tahlil qilishga doir muayan bilimga ega bo'lish va ularni amaliyatda tadbiq etish mukhim ahamiyatga ega. "She'r poetikasi" bevosita adabiy-ilmiy, ma'naviy-marifiy sohalarda amaliy ahamiyat kasb etadi.

1.3. Fanning ishlab chiqarishdagi o'rni

Talabalarda "She'r poetikasi" bo'yicha bilimlarni shakllantirish va takomillashtirish, she'riy asarni metodologik nuqtai nazaridan tahlil qilishga doir muayan bilimga ega bo'lish va ularni amaliyotda tadbiq etish muhim ahamiyatga ega. She'riy asarni badiiy-estetik jihatdan tahlil qila bilish va she'r yozish texnikasini egallashga ko'ra kurs amaliy ahamiyat kasb etadi.

1.4. Fanni o'qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

"She'r poetikasi" kursini o'zlashtirishda o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga egadir. Ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlari zamonaviy pedagogik texnologiyaning ilg'or metodlari orqali hamda slaydlar, multimedia namoyishlari bilan o'tkaziladi.

1.1. Fanning nazariy mashg'ulotlari mazmuni

"She'r poetikasi" kursi mumtoz va zamonaviy hamda jahon she'r poetikasini o'rganish uni badiiy-estetik jihatdan tahlil qila bilish, hayotni sub'ekt nuqtai nazaridan ifodalash tamoillari.

2. Kursda o'tiladigan mavzular va ular bo'yicha mashg'ulot turlariga ajratilgan soatlarning taqsimoti

TG'r	Fanning bo'limi va mavzusi, ma'ruza mazmuni	Jami	Ma'ruza	Amaliy-mashg'ulotlar	Mustaqil ta'limga
1.	Kirish. Poetika tarihi va tasnifi	6	2	2	2
2.	Poetik nutq	4		2	2
3.	She'r poetikasi tarixi	6	2	2	2
4.	Ritm nazariyasi	2		2	
5.	Ritm nazariyasi, ritm va uning turlari	6	2	2	2
6.	Ko'chimlat poetikasi	2		2	
7.	Sistaksis poetikasi	4		2	2
8.	Poetik ko'chimlar va poetik sintoksis	4	2	2	
9.	Poetik asar tahlili mezonlari	4		2	2
10.	Poetik asar badiyati	4		2	2
11.	G'azal poetikasi	2		2	
12.	Ruboiy poetikasi	4		2	2
13.	Musammad poetikasi	2		2	
14.	Barmoq she'r tizimi	4		2	2
15.	Barmoq vazni qofiyalar	4		2	2
16.	Barmoq vazni shahobchalari: erkin vazn, sabast she'r	2		2	
17.	Nayoiyning qorako'zim tahlili	2		2	
18.	Bobur g'azallari poetikasi (badiyati)	2		2	
19.	Bobur g'azaliyoti tarhi	4		2	2
20.	Bobur g'azallari lirik qahramoni	2		2	
21.	Barmoq vazni turlari	2		2	
22.	Cho'lponning «Go'zal» she'ri poetikasi	4		2	2
23.	Oybekning "O'zbekiston" she'ri tahlili	4		2	2
24.	Oybekning "Namatak" she'ri tahlili	2		2	
25.	Hamid Olimjonning "O'zbekiston" she'ri tahlili	4		2	2
26.	Hamid Olimjonning "Bahtlar vodiysi" she'ri tahlili	2		2	
27.	G'ofur G'ulomning "Sen etim emassan" she'ri tahlili	4		2	2
28.	G'ofur G'ulomning "Sog'inish" she'ri tahlili	2		2	
29.	G'ofur G'ulomning "Assalom" she'ri tahlili	2		2	
30.	Erkin Vohidovning "O'zbegim" she'ri tahlili	4		2	2
31.	Erkin Vohidovning "Inson" she'ri tahlili	2		2	
32.	Abdulla Oripovning "O'zbekiston" she'ri tahlili	4		2	2
33.	Abdulla Oripovning "Uchunchi odam" she'ri tahlili	4		2	2
34.	Abdulla Oripovning "Nomalum odam" she'ri tahlili	2		2	
35.	Abdulla Oripovning "Ayol" she'ri tahlili	4		2	2
36.	Muhammad Yusuf "Ulug'imsan vatanim" she'ri tahlili	4		2	2
37.	Muhammad Yusuf "Samarqand" she'ri tahlili	2		2	
38.	Halima Hodoyberdiyeva she'rlaridan namuna talil qilish	2		2	
	Jami	112	8	104	40

1. O'quv materiallari mazmuni

1.1. Ma'ruza mashg'ulotlari mazmuni

“She'r poetikasi” sharq olimlari tomonidan o'rganilgan. Ularning harakati asosida she'r poetikasi tarixi va ularning bosqichlari tavsiflanadi. Poetik nutqning o'ziga xos xususiyatlari badiiy nutqdan farqi va uning to'rt unsuri haqida. Ritm nazariyasi, uning davr bilan bog'liqligi va tasniflari. She'riyatning muhim xususiyati ko'chimlarda namoyon bo'lishi, uning sodda va murakkab ko'rinishlari.

Poetik sintaksi grammatik sintaksisdan mutloqo farq qilishi va unda gap qurilishlari haqida.

Lirik kompazitsiya va uning to'rt tamoili, g'azal poetikasi va uning tasnifi.

Kichik lirik janrlar poetikasi. Poetik asarlarning badiiyati va uni tahlil qilish tamoillari.

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulot talabalarni she'r poetikasiga doir olgan nazariy bilimlarni mustaqil matnga datbiq qilishga va ularning badiiy estetik va poetika jahatidn tahlil va talqin qilishga yo'naltirdi. Talabalar o'rgangan bililarini dars vaqtida munozara yoki maruza ko'rinishda himoya qiladi. mashg'ulotlarda she'r poetikasi o'ziga xos xususiyatlarga doir ilmiy masalalarni o'rganadilar.

Amaliy mashg'ulotlar mavzulari 2.2. faslda keltirilgan.

Seminar mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlari talabalarni she'r poetikasiga oid ma'lumotlar bilan mustaqil tanishishga, bu boradagi ilmiy qarashlarni she'riy matnga tadbiq qilish mahorat va ko'nikmalarni hosl qilishga yo'naltiradi. Talabalar mustaqil taylorlagan mavzusini ma'ruza shaklida bayon qiladi va baxsu munozaralarga javob ham beradi. Seminar muloqot tarzda o'tiladi.

Seminar mashg'ulotlari uchun tavsiya etiladigan mavzular 2.3. faslda keltirilgan.

2. Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

Talabalarning ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlariga taylorlanib kelishi va o'tilgan materiallarni mustaqil o'zlashtirish uchun ma'ruza matnlari ishlab chiqilgan, har bir talabaga ushbu materiallardan foydalanish tavfsiya etiladi. Talabaning fanni mustaqil tarzda qanday o'zlashtirilganligi joriy, oraliq va yakuniy nazoratda o'z aksini topadi. Seminar mashg'ulotlarda nazariy bilimlar mavzuga oida she'riy asar namunalarini tahlil qilish orqali mustahkamlanadai. Qoldirilgan darslarni topshirish uchun talaba dars materialini taylorlab kelishi va o'qituvchining og'zaki suhbatidan o'tishi zarur.

2.2.3. Talabalar mustaqil ta'limining mazmuni va hajmi

(ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlari)

Ishchi o'quv dasturining mustaqil ta'limga oid bilim va mavzulari	Mustaqil ta'limga oid topshiriq va tavfsiyalar	Bajarilish muddatlar	Hajmi (Soatda)
Forobiy, Ibn Sino, Beruniylarning she'r va she'rshunoslik haqidagi qarashlari	A.Qayumovning “Beruniy va adabiyot” kitobi asosida mavzuni tahlil qilish	1-5 haftalar	2 soat
Nazmiy nutq unsurlari: poetik sintaksis	Poetik nutqning to'rt unsurini Hamid Olimjon she'riyati asosida o'rganish	6-hafta	2 soat
Ritmada turoq va vaznning mavqeい	U.To'ychievning “O'zbek she'riyatida barmoq tizimi” kitobi asosida mavzuni o'rganish	7-hafta	2 soat
Notejis harakatli ritm	Rajabovning “Badiiyatda ritm	8-hafta	2 soat

	tabiyti risolasi asosida mavzuni tahlil qilish”		
Nazmiy nutqda so’zning betaraf (o’z ma’no) va ko’chma ma’nolari	Mavzuni Hamid Olimjonning “O’rik gullaganda” she’ri misolida tahlil qilish	9-hafta	2 soat
Sodda ko’chimlar	A.Oripovning “Onajonim” she’ri misolida sodda va murakkab ko’chinlarni aniqlash	10-hafta	2 soat
Poetik sintaksisning turlari haqida	T.Boboevning “Adabiyotshunoslik asoslari” darsligidagi poetik sintaksis mavzusi asosida o’rganish	11-hafta	2 soat
She’rning ta’limiy tahlil turi	G’.G’ulomning “Sen etim emassan” she’rining ta’limiy tahlili	12-hafta	2 soat
She’rning poetik obrazliligi	She’rda detal, timsol va poetik obrazlarni Erkin Vohidovning “Go’zallik” sheeri misolida tahlil qilish	13-hafta	2 soat
Lirik tarhni uyushtiruvchi unsurlar	G’azal poetikasini tahlil qilish (Navoiy, Bobur)	14-hafta	2 soat
Ruboyi poetikasi	Ruboyi turlarini Bobur ruboyilariasida o’ganish	15-hafta	2 soat
G’azal poetikasi	Navoiyning yakpora g’azallarini tahlil qilish	16-hafta	4 soat

3. Reyting baholash tizimi

3.1 Reyting nazorati jadvali

Nazorat turi	Reyting baholashlar			Jami	Saralash bali
	1	2	3		
JN (40 %) shu jumladan	9	8	8	25	14
JN (amaliy mashg’ulot,seminar)	5	5	4	14	7
TMI	4	3	4	11	6
ON (30 %)		10	10	19	11
Yozma yoki test		6	6	12	7
TMI		4	4	8	4
YaN (30 %)				19	10
Jami:				64	35

Kuzgi semestr

№			Sentyabr				Oktyabr				Noyabr				Dekabr				Yanvar																					
			1	3-8	2	10-15	3	17-22	4	24-29	5	1-6	6	8-13	7	15-20	8	22-27	9	29-3	10	5-10	11	12-17	12	19-24	13	26-1	14	3-8	15	10-15	16	17	24-29	18	31-5	19	7-12	20
1	JN 40%	Amaliy mashg'ulo t		2			2				2			2		2		2		2		2		2		2		2		2		2		2		2		16		
		Seminar			2						2			2		2		2		2														2		2		14		
		Mustaqil ta'lism				2						2					2									2							2		2		10			
2	ON 30%	Yozma ish					2									12																		12		24				
		Mustaqil ta'lism					2									2																		2		6				
3	YaN – 30%																																	30		30				
	Jami																																	48		100				
	Jami Gp bo'yicha																																	48		100				

“She'r poetikasi” kursidan baholash mezoni

I. JB buyicha

- 1.1 Berilgan she'rlar to'liq va ifodali yoddan aytib berilsa 2 ball, agar to'liq bo'lmasa 1 ball beriladi.
- 1.2 Berilgan she'r she'r poetikasi (badiiyati) mezoni asosida mukammal tahlil qilinsa 1 ball, ayrim kamchiliklarga yo'l qo'yilsa 0,5 ball beriladi.
- 1.3 Mustaqil ish uchun berilgan mavzu yozma ravishda to'liq bajarilsa 1 ball, to'li q bo'lmasa 0,75 yoki 0,5 ball beriladi.

Baho	5	4	3	2
Reyting	86-100	71-85	55-70	< 55
Fanni o'zlashtirish ko'rsatgichlari	55-64	45-55	36-45	<35

II. ON buyicha

Oraliq nazorat yozma shaklda o'tkazilib, unda talabadan uchta savolga to'liq javob yozadi. Umumiy 15 balgacha baholanadi. Savolning mohiyati ochilgan ba'zi kamchiliklar va g'alizliklarga yo'l qo'yilsa 8-10 ball beriladi.

III. Yakuniy nazorat buyicha

- 3.1 Yakuniy baholash test usulda utkazilsa, 30 ta savolga javob berish lozim buladi. Xar bir savol 1 balgacha baholanadi. Agar talaba savollarga to'liq javob bersa, 1 ball bilan baholanadi.
. Talabaning umumiy bali hisoblanganda yaxlitlab olinadi.

4.INFORMATSION-USLUBIY TA'MINOT

Dasturdagi mavzularni o'tishda ta'larning zamonaviy metodlaridan keng foydalanish, o'quv jarayonini yangi pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish samarali natija beradi. Bu borada zamonaviy pedagogik texnologiyalarning “Klaster”, “Matbuot konferentsiyasi”, “Bumerang”, “Elpig'ich” hamda «Muammoli ta'lism» texnologiyasining «Munozarali dars» metodi, shuningdek, adabiyot va san'atga doir slaydlardan foydalanish, didaktik va rolli o'yin usullarini qo'lllash nazarda tutiladi

4.1. ASOSIY ADABIYOTLAR

№	Muallif, adabiyot nomi, turi, nashriyot, yili, xajmi	Kutubxonad a mavjud nusxasi
1.	Boboev T. Adabiyotshunoslikka kirish. - Т., 1979.	2
2.	Boboev T. Adabiyotshunoslik asoslari. - Т., 2002.	10
3.	Umurov H. Adabiyot nazariyasi. – Т., 2002.	10
4.	Quronov D. Adabiyotshunoslikka kirish. – Т., 2004.	10
5.	Hojiahmedov A. She'riy san'atlar va mumtoz qofiya. -Т., 1998.	5
6.	Hojiahmedov A. Mumtoz badiiyat malohati. -Т.,1999.	5
7.	Mirhaydarov H., Abdurahmonov A. Badiiyat malohati. – Xo'jand, 2002.	10
8.	Mirhaydarov H. She'r poetikasi. Guliston-2011.	10

4.2. QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR

№	Muallif, adabiyot nomi, turi, nashriyot, yili, xajmi	Kutub- xonada mavjud nusxasi
1.	Cho'lpon. Adabiyot nadur? –Т., 1994.	5
2.	Jumaxo'jaev N. Satrlar silsilasidagi sehr. -Т., 1998.	10
3.	Mirhaydarov H, SMirhaydarova N Barmoq tizimi ta'limi. Т.: 2010. Oybek. Adabiyot to'g'risida. – Т., 1985.	10
4.	Mirhaydarov H., Abdurahmonov A. Badiiyat malohati. – Xo'jand, 2002.	15
5.	Hayitmetov A. Sharq adabiyotining ijodiy metodi tarixidan. -Т., 1970.	5

Фойдаланиладиган адабиётлар рўйхати

Раҳбарий адабиётлар

- Ислом Каримов. Юксак маънавият – енгилмас куч. - Тошкент: Маънавият, 2008.
- Ислом Каримов. Адабиётга эътибор – маънавиятга, келажакка эътибор. -Т.: “Ўзбекистон”, 2009.

Асосий адабиётлар

- Бобоев Т. Адабиётшунослик асослари. - Т.: Ўзбекистон, 2000.
- Sultonov I. Adabiyot nazariyasi. - Т.: O'qituvchi, 2005.
- Хализев В.Е. Теория литературы. Учебник. - М.: «Высшая школа», 1999.

Кўшимча адабиётлар

- Abduylla Sher. Estetika. – Т.: “O'zbekiston”, 2014.
- Арасту. Поэтика. Ахлоқи кабир. – Т.: Янги аср авлоди. 2004.
- Болтабоев X., Маҳмудов М. Адабий-эстетик тафаккур тарихи. – Т.: “Mumtoz so'z”, 2013.
- Исҳоқов Ё. Сўз санъати сўзлиги. - Т.: «Зарқалам», 2006.
- Каримов Б. Абдулла Қодирий ва герменевтик тафаккур. – Т.: “Akademnashr”. 2014.
- Норматов У. Ижод сехри. Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон миллий кутубхонаси нашриёти, 2007.
- Расулов А. Танқид, талқин, баҳолаш. – Т.: «Фан», 2006.
- Шарафиддинов О. Ижодни англаш баҳти. – Т.: Шарқ, 2004.
- Шарқ мумтоз поэтикаси (Х.Болтабоев талқинида). – Т.: “Ўзбекистон миллий энциклопедияси” давлат илмий нашриёти, 2008.
- Қуронов Д., Раҳмонов Б. Ғарб адабий-танқидий тафаккури тарихи очерклари. – Т.: “Фан”, 2008.
- “Ўзбек адабий танқиди”. Антология. – Т.: “Turon-Iqbol”, 2011.
- Ҳожиаҳмедов А. Мумтоз бадиият малоҳати. – Т.: Шарқ, 1999
- Адабиётшунослик назарияси. ЎУМ, ЎзМУ, 2011. Ўзбек филологияси факультети

19. www.ziyo-net.uz

Tavsiya qilingan qo'shimcha adabiyotlar va axborot manbalari

1. Abu Ali ibn Sino. Salomon va Ibsol. –T., 1980.
2. Abu Rayhon Beruniy. Tanlangan asarlar. Hindiston, 2-jild, -T., 1961.
3. Akmalova R. 4-7-sinflarda she'riy asarlarni o'rganish. –T., 1977.
4. Badiiy ijod haqida. – T., 1960.
5. Vohidov E. Shoimu she'ru shuur. – T., 1987.
6. Jumaxo'jaev N. Satrlar silsilasidagi sehr. -T., 1998.
7. Jumaev N. Munis g'azaliyoti. -T., 1996.
8. Jamol K. Lirik she'riyat. -T., 1986.
9. Ishoqov Yo. Navoiy poetikasi. -T., 1983.
10. Ishoqov Yo. So'z san'ati so'zligi. – T., 2006.
11. Karimov H. Adabiyot nazariyasining asoslari. – T.:2010. Mamajonov S. Uslub jilolari. -T., 1972.
12. Mirhaydarov H., Abdurahmonov A. Badiiyat malohati. – Xo'jand, 2002.
13. Muxtor Asqad. Yosh do'stlarimga. – T., 1971.
14. Majidiy R. O'zbek she'r tuzilishining ba'zi masalalari haqida. Iste'dod va burch. -T., 1974.
15. Mirhaydarov H, SMirhaydarova N Barmoq tizimi ta'limi. T.: 2010. Oybek. Adabiyot to'g'risida. – T., 1985.
16. Mirhaydarov H. She'r poetikasi. Guliston-2011.
17. Olimov S. Navoiyning she'rshunos shogirdi. -T., 2002.
18. Oripov A. Ehtiyoj farzandi. – T., 1988.
19. Rustamov A. Navoiyning badiiy mahorati. -T., 1979.
20. Fitrat. Aruz haqida. –T., 1996.
21. Cho'lpon. Adabiyot nadur? –T., 1994.
22. Shukrullo. Javohir sandig'i. –T., 1983.
23. Qahhor A. Yoshlar bilan suhbat. –T., 1968.
24. Qodirov P. Til va dil. -T., 1972.
25. Qo'chqortoev I. Badiiy nutq stilistikasi. -T., 1975.
26. Qudratullaev H. Navoiyning adabiy-estetik olami. -T., 1991.
27. Hayitmetov A. Alisher Navoiyning adabiy-tanqidiy qarashlari. -T., 1959.
28. Hayitmetov A. Sharq adabiyotining ijodiy metodi tarixidan. -T., 1970.
29. Hoshimov O'. Notanish orol. –T., 1985.

Ishchi o'quv dasturiga kiritilgan hzgartirish va o'qshimchalar «Filologiya» fakulteti Ilmiy- uslubiy kengashida muhokama etildi (_____) «____» _____dagi «____» sonli bayonnomasi.

Fakultet ilmiy-uslubiy
kengashi raisi

F.Niyazov

